

22.4.2016

Maakuntaudistuksen projektiryhmä

Valtiovarainministeriö on tänään asettanut maakuntaudistuksen ja valtion aluehallinnon uudistamisen projektiryhmän.

Projektiryhmä huolehtii hallituksen 5.4.2016 sopiman maakuntahallinnon ja valtion aluehallinnon yhteensovituspäätöksen toteuttamisen edellyttämästä valmistelusta ja erityisesti hallituksen maakuntahallinnolle osoittamien tehtäväsiirtojen toteuttamisen ja tehtävien hoidon rahoituksen valmistelusta sekä valtion aluehallinnon uudistamisen ja näihin uudistuksiin välittömästi liittyvästä valtion keskushallinnon uudistamisen valmistelusta.

Toimikausi

Projektiryhmän toimikausi on 22.4.2016 - 15.4.2019.

Tausta

Pääministeri Sipilän hallituksen ohjelman mukaan valtion aluehallinnon ja maakuntahallinnon yhteensovituksesta tehdään erikseen päätös, jolla yksinkertaistetaan julkisen aluehallinnon järjestämistä (valtio, alueet ja kunnat). Ensisijaisena ratkaisuna on toimintojen keskittäminen tehtäviltään ja toimivallaltaan selkeille itsehallintoalueille.

Hallitus teki 7.11.2015 linjauksen aluejaon perusteista ja sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen askelmerkeistä sekä itsehallintoalueiden perustamisesta. Perustuslain 121 §:n 4 momentissa tarkoitettuja itsehallintoalueita perustetaan 18 maakuntajaon pohjalta. Jokaisella itsehallintoalueella on suoraan vaaleilla valittava ylin päätöksentekoeelin (valtuusto). Linjauksessaan hallitus ohjasi myös aluehallintouudistuksen valmistelua. Hallitus linjasi uusille itsehallintoalueille siirrettäviä tehtäviä. Itsehallintoalueet perustetaan monitoimialaisiksi.

Valtiovarainministeriö asetti ministeri Lauri Tarastin selvityshenkilöksi hallituksen linjauksen 7.11.2015 tarkentamiseksi ja itsehallintoalueille siirrettävien tehtävien tarkempaa määrittelyä ja siirtojen toteuttamisen alustavaa valmistelua varten. Selvityshenkilö asetettiin ajalle 8.12.2015 – 15.2.2016. Selvityshenkilö luovutti raporttinsa kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläiselle 26.1.2016.

Selvityshenkilön ehdotusten ja hallituksen neuvottelun pohjalta hallitus sopia 5.4.2016 maakuntahallinnon ja valtionaluehallinnon yhteensovituksesta sekä maakuntien tehtävistä (liite 1).

Hallituksen 5.4.2016 tekemän linjauksen mukaan maakuntien tehtävien perustana on selkeä työnjako kunnan, maakunnan ja valtion välillä.

Työnjaossa:

- **kunnat ovat paikallisen osallistumisen, demokratian, sivistyksen ja elinvoiman yhteisöjä**, jotka hoitavat asukkaiden päättämiä itsehallinto-tehtäviä (yleinen toimiala) ja laissa säädettyjä paikallisia tehtäviä. Kunnat vastaavat jatkossakin nykyisen lainsäädännön periaatteiden mukaisesti työllisyyden hoidosta ja edistämisestä. Kunnalla on edelleen vastuu osaamisen ja sivistyksen sekä terveyden ja hyvinvoinnin edistämisestä, liikunta-, kulttuuri- ja muista vapaa-ajan palveluista, nuorisotoimesta, paikallisesta elinkeinopolitiikasta, maankäytöstä, rakentamisesta ja kaupunkisuunnittelusta.
- **maakunnat vastaavat sosiaali- ja terveydenhuollosta, pelastustoimesta, ympäristöterveydenhuollosta, alueellisista kehittämistehtävistä ja elinkeinojen edistämisen tehtävistä, alueiden käytön ohjauksesta ja suunnittelusta sekä maakunnallisen identiteetin ja kulttuurin edistämisestä** sekä maakunnalle lain perusteella annettavista muista alueellisista palveluista.
- **valtio vastaa oikeusvaltion ylläpitämisestä ja kehittämisestä, perusoikeuksien turvaamisesta ja arvioinnista sekä turvallisuustehtävistä samoin kuin kansainvälisistä ja valtakunnallisista tehtävistä ja yhdenvertaisuuden ja yleisen edun valvonnasta.** Valtion hallintotehtävissä on periaatteena valtakunnallinen toimivalta silloinkin kun tehtävät edellyttävät alueellista tai paikallista läsnäoloa. Toisena periaatteena valtion hallintotehtävissä on valtakunnallisesti yhtenäisen toimintatavan ja ratkaisukäytännön soveltaminen.

Tavoitteet

Tavoitteena on valtion aluehallinnon ja maakuntakuntahallinnon yhteensovittaminen ja yksinkertaistaminen siten, että hallituksen linjausten 7.11.2015 ja 5.4.2016 mukaiset tehtäväsiirrot toteutetaan. Uudet organisaatiot aloittavat toimintansa 1.1.2019.

Aluehallinnon uudistuksen tavoitteena on mm.:

- saada aikaan tuottavuuden ja taloudellisuuden todennettava ja selkeä paraneminen alue- ja maakuntahallinnon tehtävien hoidossa
- lisätä tehtäviä kokoamalla tehtäväkokonaisuuksista saatavissa olevia synergiaetuja
- varmistaa rakenteelliset edellytykset sille, että palveluja ja palveluketjuja voidaan kehittää asiakkaiden näkökulmasta
- varmistaa digitalisaation täysimääräinen hyödyntäminen palvelukanavia ja toimintatapoja määriteltäessä
- toteuttaa yksilöille, yrityksille ja yhteisöille ymmärrettävä, yhdenmukainen ja yksinkertainen hallintojärjestelmä.

Tehtävät

Projektiryhmän tehtävänä on:

- 1) vastata aluehallinnon uudistuksen valmistelun ja toimeenpanoprosessin toteuttamisesta hallituksen linjausten mukaisesti, kunnes uu-

- distetut toiminnot ja ohjausmallit on saatu siirretyksi osaksi tehtävistä uudessa rakenteessa vastaavien organisaatioiden toimintaa;
- 2) koordinoita ja ohjata valmisteluryhmien työtä sekä koota ja sovittaa yhteen niissä tuotettavaa aineistoa;
 - 3) käsitellä ja esittää hallitukselle poliittista päätöksentekoa varten annettavat projektin ehdotukset
 - 4) käsitellä aluehallintouudistuksen näkökulmasta maakuntalakia koskevat esitykset ja esittää projektin koottu arvio maakuntalain valmisteluun osana sote-uudistusta ja maakuntien perustamista
 - 5) valmistella ohjaukseen, rahoitukseen, työnjakoon, kehittämiseen ja valvontaan liittyviä asioita;
 - 6) valmistella tiedon hallintaan ja yhteisiin tietojärjestelmiin liittyviä asioita,
 - 7) valmistella omaisuus- ja sopimusjärjestelyihin liittyviä asioita;
 - 8) valmistella henkilöstön asemaan ja muutostilanteen työhyvinvointiin liittyviä asioita;
 - 9) tarpeellisilta osin laatia ehdotukset hallituksen esityksiksi ja muiksi toimenpiteiksi, sekä määritellä uudistukseen kuuluvien lakiehdotusten keskinäiset suhteet;
 - 10) koota ja laatia ehdotukset uudistuksen valmistelun ja tuloksellisen toimeenpanon edellyttämiksi toimenpiteiksi valtioneuvoston ja asianomaisten ministeriöiden päätettäväksi;
 - 11) valmistella siirtyminen uuteen rakenteeseen, mukaan lukien vaiheistus, siirtymäkauden järjestelyt sekä tarpeellisilta osin nykyisen toiminnan lakkauttaminen.

Projektinjohtaja, alivaltiosihteeri Tuomas Pöysti raportoi sekä vastaa projektia koskevien asioiden esittelystä reformiministerityöryhmälle. Projektinjohtaja voi osallistua projektin valmistelutyöryhmien työskentelyyn.

Organisointi

Puheenjohtaja:

Projektinjohtaja, alivaltiosihteeri Tuomas **Pöysti**, sosiaali- ja terveysministeriö (1.10.2017 jälkeen valtiovarainministeriö)

I varapuheenjohtaja:

Osastopäällikkö, ylijohdaja Päivi **Laajala**, valtiovarainministeriö

II varapuheenjohtaja:

Osastopäällikkö, ylijohdaja Taina **Susiluoto**, työ- ja elinkeinoministeriö

Jäsenet:

Pelastusylijohtaja Esko **Koskinen**, sisäministeriö

Hallitusneuvos Tarja **Hyvönen**, valtiovarainministeriö

Ylijohdaja Eeva-Riitta **Pirhonen** opetus- ja kulttuuriministeriö
(varajäsen ylijohdaja Esko Ranto)

Osastopäällikkö Risto **Artjoki**, maa- ja metsätalousministeriö
(varajäsen osastopäällikkö Juha Niemelä)

Strategiajohtaja Kristiina **Pietikäinen**, liikenne- ja viestintäministeriö

Ylijohdaja Pekka **Timonen**, työ- ja elinkeinoministeriö
(varajäsen osastopäällikkö Janne Känkänen)

Osastopäällikkö Raimo **Ikonen**, sosiaali- ja terveysministeriö

Kansliapäällikkö Hannele **Pokka**, ympäristöministeriö
 (varajäsen ylijohtaja Helena Säteri)
 Toimitusjohtaja Jari **Koskinen**, Suomen Kuntaliitto
 Maakuntajohtaja Jukka **Ylikarjula**, Keski-Pohjanmaan liitto
 (varajäsen maakuntajohtaja Esa Halme, Pirkanmaan liitto)
 Maakuntajohtaja Jari **Parkkonen**, Päijät-Hämeen liitto
 (varajäsen maakuntajohtaja Pentti Mäkinen, Etelä-Savon liitto)
 Ylijohtaja Leena **Vestala**, Pirkanmaan ELY-keskus
 (varajäsen ylijohtaja Mika Soininen, Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus)
 Ylijohtaja Terttu **Savolainen**, Pohjois-Suomen aluehallintovirasto
 Toimistonjohtaja Tuula **Säynätmäki**, Keski-Suomen TE-toimisto
 (varajäsen toimistonjohtaja Jarmo Ukkonen, Uudenmaan TE-toimisto)

Oikeusministeriön edustaja kutsutaan tarpeen mukaan asiantuntijaksi projektiryhmän käsitellessä asioita, joissa oikeusministeriön asiantunte-
 musta tarvitaan.

Projektiryhmä kuulee sidosryhmiä tehtäväänsä hoitaessa.

Sihteeristö:

Neuvotteleva virkamies Mikko **Saarinen**, valtiovarainministeriö
 Lainsäädäntöneuvos Sami **Kouki**, valtiovarainministeriö
 Kehitysjohtaja Outi **Ryöppö**, työ- ja elinkeinoministeriö
 Neuvotteleva virkamies Sanna **Sihvola**, maa- ja metsätalousministeriö
 Kehittämispäällikkö Juho **Korpi**, ympäristöministeriö

Tekniset sihteerit:

Ylitarkastaja Miira **Lehto**, valtiovarainministeriö
 Hankeassistentti Minna **Koivisto**, valtiovarainministeriö

Projektiryhmällä on valmisteluryhmiä ja lisäksi osa valmistelusta osoite-
 taan jo asetettujen sote- ja itsehallintoaluevalmisteluryhmien tehtäväksi.
 Siltä osin kuin on kyse maakuntauudistuksesta, nyt asetettu projektiryh-
 mä koordinoi ja ohjaa valmistelua kaikissa valmisteluryhmissä. Valmis-
 teluryhmiä on eri toimialojen tehtävien siirtämistä ja uudistamista, maa-
 kuntien ohjaus- ja rahoitusjärjestelmää sekä uudistuksen edellyttämiä
 rahoitusjärjestelyjä, omaisuus- ja sopimusjärjestelyjä, henkilöstön ase-
 maa ja muutostilanteen työhyvinvointia, maakuntien tiedonhallintaa ja
 yhteisiä tietojärjestelmiä, valmius- ja varautumistehtävien organisointia
 sekä aluehallintovirastojen uudistamista varten. Valmisteluryhmät toi-
 mivat projektiryhmän tukena. Valmisteluryhmien tehtävät ja kokoonpa-
 not sekä jo asetettujen sote- ja itsehallintoalueuudistuksen valmistelu-
 ryhmien tehtäväksiantojen täydennykset ovat asettamis päätöksen liittei-
 nä (liite 2).

Projektiryhmä voi muuttaa valmisteluryhmien kokoonpanoja ja antaa
 niille uusia tehtäviä sekä perustaa myös muita uudistuksen valmistelun
 kannalta tarpeelliseksi osoittautuvia valmisteluryhmiä.

Kustannukset ja rahoitus

Projektiryhmän työ tehdään virkatyönä. Muut kustannukset maksetaan momentilta 28.90.22.

Kunta- ja uudistusministeri

 Anu Vehviläinen

Hallinto- ja kehitysjohtaja

 Helena Tarkka

Liitteet

Liite 1: Hallituksen linjaus maakunnille siirrettävistä tehtävistä 5.4.2016
 Liite 2: Valmisteluryhmien tehtävät ja kokoonpanot

Jakelu

Projektiryhmän ja valmisteluryhmien puheenjohtajat, varapuheenjohtajat, jäsenet ja sihteerit

Tiedoksi

Aluehallinnon uudistamisen parlamentaarinen seurantaryhmä
 Oikeusministeriö
 Sisäministeriö
 Puolustusministeriö
 Valtiovarainministeriö (HO)
 Valtiovarainministeriö (BO)
 Valtiovarainministeriö (JulkICT)
 Opetus- ja kulttuuriministeriö
 Maa- ja metsätalousministeriö
 Liikenne- ja viestintäministeriö
 Työ- ja elinkeinoministeriö
 Sosiaali- ja terveysministeriö
 Ympäristöministeriö
 ELY-keskukset
 ELY-keskusten ylijohdajat
 ELY-keskusten kehittämis- ja hallintokeskus
 TE-toimistot
 Aluehallintovirastot
 Aluehallintovirastojen ylijohdajat
 Maakuntien liitot
 Maakuntajohtajat
 Suomen Kuntaliitto
 Sairaanhoidopiirit
 Pelastuslaitokset
 Huoltovarmuuskeskus
 KT Kuntatyönantajat
 Kuntien pääsopijajärjestöt
 JHL ry
 JUKO ry
 Pardia ry